Ankestyrelsen

Ankestyrelsens brev til Brønderslev Kommune

Tilsynsudtalelse om Brønderslev Kommunes brug af ikke-godkendte tilbud efter servicelovens § 4, stk. 4

Socialtilsyn Nord har den 1. maj 2026 skrevet til Ankestyrelsens tilsyn med kommuner og regioner (herefter tilsynet) om Brønderslev Kommunes visitation af en borger til et midlertidigt ophold efter servicelovens § 84, stk. 2, som ikke er godkendt af socialtilsynet. Borgeren er bevilget et botilbud efter almenboliglovens § 105, stk. 2.

Sagen har givet tilsynet anledning til at vurdere, om kommunens praksis for brug af ikke-godkendte tilbud er i strid med serviceloven.

Konklusion

Brønderslev Kommune handler i strid med reglerne i servicelovens § 4, stk. 4, ved at visitere borgere, som er bevilget et botilbud, til et ikke-godkendt tilbud ud over den lovbestemte frist på tre uger og uden at orientere socialtilsynet om brugen af det ikke-godkendte tilbud efter servicelovens § 4, stk. 4.

Vi beder byrådet i Brønderslev Kommune om inden to måneder at oplyse, hvad vores udtalelse giver byrådet anledning til.

Sådan vurderer vi sagen

Ikke-godkendte tilbud
Det følger af servicelovens § 4, stk. 4, at et tilbud kan indgå i den kommunale forsyning uden godkendelse i op til tre uger, hvis der er et akut behov for at placere borgeren, og der ikke kan findes et egnet og godkendt tilbud. Socialtilsynet orienteres straks om anvendelsen af det ikke-godkendte tilbud og socialtilsynet kan, når særlige grunde taler for det, træffe afgørelse om, at det ikke-godkendte tilbud kan anvendes i yderligere tre uger. Herefter skal den pågældende placeres i et godkendt tilbud.

19. oktober 2026

J.nr. 26-50666

Ankestyrelsen
Nytorv 7, 2. sal
9000 Aalborg

Tel +45 3341 1200

ast@ast.dk
sikkermail@ast.dk

EAN-nr.:
57 98 000 35 48 21

Åbningstid - reception:
man-tors kl. 9.00-15.00
fre kl. 9.00-13.00

Åbningstid - telefon:
man-tors kl. 9.00-15.00
fre kl. 9.00-12.00

Efter socialtilsynslovens § 4, stk. 1, nr. 3, gælder kravet om socialtilsynets godkendelse for botilbudslignende tilbud som for eksempel botilbud efter almenboliglovens § 105, stk. 2, hvis de fire betingelser i § 4, stk. 1, nr. 3, er opfyldt. Den første betingelse er, at hjælpen ydes til borgere i botilbudslignende tilbud (som ikke er friplejeboliger eller lejeboliger, hvor borger har en lejekontrakt). Den anden betingelse er, at der skal være tilknyttet servicearealer til boligerne og hjælpen skal udgå herfra. Den tredje betingelse er, at tilbuddet til beboerne skal omfatte en væsentlig andel af støtte efter servicelovens § 85, da det er den type hjælp, der gør at tilbuddet kan sidestilles med et botilbud efter servicelovens §§ 107 og 108. Den fjerde betingelse er, at målgruppen er personer, der har ophold i boligen på grund af nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer, og som er at sidestille med målgruppen for botilbud efter servicelovens §§ 107 og 108.

Socialtilsynets godkendelse omfatter det indholdsmæssige tilbud bestående af hjælp efter servicelovens §§ 83-87, samt hjælp efter §§ 97, 98 og 102, der ydes til beboerne som en integreret del af hjælpen i botilbuddet, og som gør, at der er tale om et samlet tilbud, der kan sidestilles med botilbud efter servicelovens §§ 107 og 108.

Vi lægger til grund, at de fire betingelser i socialtilsynslovens § 4, stk. 1, nr. 3, er opfyldt.

Tilsynet vurderer, at Brønderslev Kommune handler i strid med lovgivningen ved at have en praksis for at visitere borgere, som er bevilget et botilbud, til et ikke-godkendt tilbud ud over den lovbestemte frist på tre uger og uden at orientere socialtilsynet om brugen af det ikke-godkendte tilbud efter servicelovens § 4, stk. 4.

Brønderslev Kommune har oplyst, at kommunen har visiteret en borger til et midlertidigt ophold i et sommerhus efter servicelovens § 84, stk. 2, med det formål at give borgeren ro, skærmning og ekstra omsorg og pleje, fordi borgerens eksisterende botilbud efter almenboliglovens § 105, stk. 2, ikke længere var i stand til at levere støtten til borgeren. I perioden har borgeren opretholdt sin lejekontrakt og bolig i sit eksisterende botilbud.

Vi lægger vægt på, at det fremgår af oplysningerne fra socialtilsynet, at sommerhuset ikke er godkendt, og at borgeren har opholdt sig i sommerhuset siden februar 2026.

Vi lægger også vægt på, at Brønderslev Kommune på baggrund af telefonisk henvendelse den 10. september 2026 har oplyst, at borgeren fortsat opholder sig i det ikke-godkendte tilbud. Kommunen har i forlængelse heraf oplyst, at den er i gang med at lave en tilbygning til et kommunalt botilbud. Kommunen kan ikke sige, hvornår indflytningen konkret kan ske, da tilbuddet blandt andet mangler godkendelse af socialtilsynet.

Brønderslev Kommune har også oplyst, at kommunen i den konkrete sag har overvejet, om ovenstående visitation til et midlertidigt ophold er omfattet af kravene i servicelovens § 4, stk. 4, om anvendelse af ikke-godkendte tilbud, men at kommunen har vurderet, at anvendelsen af bestemmelsen forudsætter, at den valgte ramme har karakter af et egentligt, etableret (men ikke-godkendt) botilbud.

Vi bemærker, at tilbud i form af hjælp og støtte efter servicelovens §§ 83-87, 97, 98 og 102 også kræver socialtilsynets godkendelse, når de fire betingelser i socialtilsynslovens § 4, stk. 1, nr. 3, er opfyldt. Det er derfor tilsynets opfattelse, at Brønderslev Kommune ikke kan visitere borgeren til et ikke-godkendt tilbud efter servicelovens § 84, stk. 2, ud over den lovbestemte frist på tre uger og uden at orientere socialtilsynet om brugen af det ikke-godkendte tilbud i servicelovens § 4, stk. 4.

På baggrund af ovenstående er det tilsynets vurdering, at Brønderslev Kommune ikke overholder servicelovens regler om ikke-godkendte tilbud.

Forsyningspligt
Brønderslev Kommune har oplyst, at kommunen i forhold til den konkrete sag intensivt har forsøgt at finde et nyt, varigt botilbud til borgeren for at løfte sin forsyningspligt, herunder henvendt sig til private tilbud, regionale tilbud og landets øvrige kommuner.

Efter servicelovens § 4, stk. 1, skal kommunalbestyrelsen sørge for, at der er de nødvendige tilbud efter denne lov. Kommunalbestyrelsen opfylder sit forsyningsansvar efter 1. pkt. ved brug af egne tilbud og ved samarbejde med andre kommuner, regioner eller private tilbud.

Bestemmelsen regulerer også, hvordan kommunen kan opfylde sin forsyningspligt ved enten at bruge egne tilbud eller ved at samarbejde med andre kommuner, regioner eller private tilbud. Kommunen kan ikke give afslag på støtte med den begrundelse, at kommunen ikke selv har et egnet tilbud, der kan dække borgerens behov. I de tilfælde er

kommunen forpligtet til at finde et tilbud uden for kommunen eller et privat tilbud, også selvom det er dyrere for kommunen end et af kommunens egne tilbud.

Tilsynet skal i den forbindelse henvise til tilsynets generelle udtalelse af 10. december 2024 om kommunernes forsyningspligt efter serviceloven og barnets lov.

Vi beder om byrådets bemærkninger til vores udtalelse

Tilsynet beder byrådet i Brønderslev Kommune om inden to måneder at oplyse, hvad vores udtalelse giver byrådet anledning til.

Vi beder byrådet i Brønderslev Kommune om særligt at redegøre for, hvordan kommunen vil sikre, at kommunen overholder kravene i servicelovens § 4, stk. 4, herunder for eksempel i form af retningslinjer for anvendelse af ikke-godkendte tilbud, når borgeren er placeret i et botilbudslignende tilbud.

Vi beder også byrådet i Brønderslev Kommune om at redegøre for den konkrete sag, herunder hvornår kommunen forventer at flytte den pågældende borger til et godkendt tilbud.

Vi offentliggør denne udtalelse på www.ast.dk i anonymiseret form.

Sagens oplysninger

Socialtilsyn Nord skrev til tilsynet den 1. maj 2026.

Socialtilsyn Nord oplyste, at Brønderslev Kommune havde placeret en borger i et sommerhus, som ikke var godkendt af socialtilsynet. Socialtilsynet oplyste også, at borgeren var visiteret til et midlertidigt ophold efter servicelovens § 84, stk. 2, samtidig med at borgeren var bevilget et botilbud efter almenboliglovens § 105, stk. 2.

Tilsynet bad den 4. juni 2026 Brønderslev Kommune om en udtalelse.

Brønderslev Kommune har den 30. juni 2026 sendt en udtalelse.

Følgende fremgår blandt andet af udtalelsen:

> ”**1. Kommunens generelle praksis vedrørende hjælp og støtte samt sikring af godkendelse**

Brønderslev Kommune visiterer altid til indsatser efter serviceloven baseret på en konkret og individuel vurdering af den enkelte borgers behov.

Det er kommunens faste administrative praksis, at der ved søgning efter midlertidige eller længerevarende botilbud udelukkende rettes henvendelse til tilbud, der er godkendt af socialtilsynet, jf. lov om socialtilsyn § 4 samt servicelovens § 4, stk. 3. Det Specialiserede Området sikrer systematisk denne godkendelse ved at foretage søgninger på Tilbudsportalen.dk, således at det dokumenteres og sikres, at de anvendte tilbud indgår lovligt i den kommunale forsyning, før der foretages et borger-match.

Denne sagsbehandlingsprocedure og den systematiske kontrol af godkendelsesstatus er fast forankret i kommunens retningslinjer.

- *Der henvises til Brønderslev Kommunes Kvalitetsstandarder, som nærmere beskriver kravene til sagsbehandlingen og sikringen af socialtilsynsgodkendte rammer. Kvalitetsstandarderne er tilgængelige på kommunens hjemmeside.*

Såfremt der opstår en ekstraordinær situation med et akut behov for placering af en borger, og et egnet, godkendt tilbud ikke er umiddelbart tilgængeligt, er kommunen opmærksom på rammerne i servicelovens § 4, stk. 4. Bestemmelsen tillader, at et ikke-godkendt tilbud i en snæver, tidsbegrænset ramme (op til 3 uger, med mulighed for yderligere 3 ugers forlængelse efter orientering og afgørelse fra Socialtilsynet) kan anvendes som en absolut nødforanstaltning, mens en varig løsning findes.

2. Kommunens afgrænsning mellem botilbud og midlertidigt ophold

Kommunen foretager en konsekvent visitationsmæssig og juridisk adskillelse mellem midlertidige/længerevarende boformer (§§ 107, 108 samt almenboliglovens § 105) og midlertidigt ophold/aflastning (§ 84, stk. 2). Vurderingen beror altid på indsatsens primære formål og de faktiske forhold, jf. følgende kriterier:

- **Botilbud/Boformer:** Retter sig mod borgere med et kontinuerligt, længerevarende eller midlertidigt behov for

omfattende, integreret støtte i en fast, fællesorganiseret ramme, hvor boligen udgør borgerens primære og faste opholdssted.
- **Midlertidigt ophold/Aflastning (§ 84, stk. 2)**: Servicelovens § 84, stk. 2, giver kommunen hjemmel til at tilbyde midlertidigt ophold til borgere med behov for særlig omsorg og pleje i en afgrænset periode. Bestemmelsen retter sig mod borgerens eget behov for øget omsorg, pleje og observation og fungerer som en midlertidig ramme, der ikke erstatter borgerens faste bolig.

Juridisk rækkevidde af § 84, stk. 2: Kommunen er bekendt med, at det af Karnovs kommentarer til servicelovens § 84, stk. 2, fremgår, at bestemmelsen i praksis primært anvendes over for ældre borgere, mens andre målgrupper typisk tilbydes midlertidigt ophold efter § 107. Dette er imidlertid ikke ensbetydende med, at anvendelse af § 84, stk. 2, over for en voksen borger med autisme er i strid med lovgivningen. Tværtimod fremgår det af kommentarerne, at målgruppen omfatter alle borgere over 18 år, og der ses hverken i bestemmelsens ordlyd at være fastsat en aldersmæssig eller diagnosemæssig afgrænsning af målgruppen.

Ligeledes fremgår det ikke af bestemmelsen, at adgangen til et midlertidigt ophold efter § 84, stk. 2, afhænger af borgerens boligform. Bestemmelsen sondrer således ikke mellem borgere, der bor i eget hus eller egen lejlighed, i en plejebolig efter almenboliglovens § 105 eller i et botilbud med egen *lejekontrakt*.

Kommunen finder derfor ikke grundlag for at antage, at § 84, stk. 2, ikke kan anvendes alene som følge af borgerens alder, diagnose eller boligforhold, når betingelserne for bestemmelsen i øvrigt er opfyldt. Det afgørende efter bestemmelsen er, om borgeren i en afgrænset periode har behov for særlig omsorg, pleje og observation, som ikke i tilstrækkelig grad kan varetages inden for de eksisterende rammer.

[…]

4. Opgørelse over øvrige sager

> Ankestyrelsen anmoder om oplysning om, hvorvidt kommunen aktuelt har andre borgere placeret i boligtyper, der kan sidestilles med tilbud efter servicelovens § 4, stk. 4.
>
> Brønderslev Kommune kan oplyse, at kommunen aktuelt ikke har andre borgere placeret i ikke-godkendte rammer eller i midlertidige foranstaltninger under servicelovens § 4, stk. 4. Den konkrete sag er således udtryk for en helt unik og ekstremt kompliceret problemstilling, som håndteres individuelt."

Brønderslev Kommune havde desuden redegjort for forholdene i den konkrete sag samt medsendt dokumentation for afsøgning af relevante botilbud til den pågældende borger.

Tilsynet har den 10. september 2026 henvendt sig til Brønderslev Kommune for at få en status på, om kommunen har flyttet borgeren til et godkendt botilbud. Brønderslev Kommune har oplyst, at kommunen er i gang med at få godkendt en plads til borgeren i et kommunalt tilbud i form af en tilbygning til et eksisterende botilbud. Brønderslev Kommune kan ikke sige, hvornår indflytningen konkret kan ske, da tilbuddet blandt andet mangler godkendelse af socialtilsynet.

Regler og praksis

Følgende fremgår af servicelovens § 4 om kommunens forsyningsansvar og anvendelse af ikke-godkendte tilbud:

> "**§ 4.** Kommunalbestyrelsen skal sørge for, at der er de nødvendige tilbud efter denne lov.
> *Stk. 2.* Kommunalbestyrelsen opfylder sit forsyningsansvar efter stk. 1 ved brug af egne tilbud og ved samarbejde med andre kommuner, regioner eller private tilbud.
> *Stk. 3.* Tilbud omfattet af krav om godkendelse, jf. § 4 i lov om socialtilsyn, skal være godkendt af socialtilsynet for at kunne indgå i kommunens forsyning, jf. stk. 2.
> *Stk. 4.* I tilfælde, hvor der er et akut behov for at placere en borger og der ikke kan findes et egnet godkendt tilbud, kan et tilbud dog i op til 3 uger indgå i den kommunale forsyning uden godkendelse. Socialtilsynet orienteres straks om anvendelsen af det tilbud, som ikke er godkendt af socialtilsynet, og kan, når særlige grunde taler for det, træffe afgørelse om, at det ikkegodkendte tilbud anvendes i yderligere 3 uger."

Følgende fremgår af bemærkninger til bestemmelsen i lovforslaget L 206, Folketingsåret 2012-13, om kommunernes anvendelse af ikke-godkendte tilbud:

> ”Den foreslåede bestemmelse giver mulighed for, at en kommune kan lade et ikke-godkendt tilbud indgå i den kommunale forsyning i op til 3 uger, hvis det ikke er muligt at finde en plads til borgeren i et godkendt tilbud. Det forudsættes således, at den kommunalbestyrelse, der har ansvaret for indsatsen over for borgeren, jf. §§ 9 – 9 b i retssikkerhedsloven f.eks. har undersøgt på Tilbudsportalen, om der skulle være en egnet plads.
>
> Bestemmelsens anvendelse er en mulighed for kommuner, som akut har behov for at placere f.eks. en meget udadreagerende borger i et tilbud, og hvor der enten er behov for at kommunen opretter et særligt tilbud, som kan godkendes efter § 5 i lov om socialtilsyn, eller for, at der bliver en ledig plads i et eksisterende egnet tilbud. Det forudsættes således, at kommunen hurtigt går i gang med at finde en mere holdbar løsning.
>
> Den visiterende kommune skal orientere socialtilsynet om anvendelsen af det ikke-godkendte tilbud, og socialtilsynet kan efterfølgende, hvis der foreligger særlige grunde, træffe afgørelse om, at det ikke-godkendte tilbud kan anvendes i yderligere 3 uger. Herefter skal den pågældende placeres i et godkendt tilbud. De særlige grunde kan f.eks. være, at etablering af et egnet tilbud er i gang, og at der er max 3 uger, til det kan tages i brug, eller at den ansvarlige kommunalbestyrelse ved med sikkerhed, at der inden for 3 uger, vil blive en ledig plads i et egnet, godkendt tilbud.”

Følgende fremgår af de almindelige bemærkninger i forslag til lov om social service L 38 af 24. februar 2005, om kommunernes forsyningsansvar:

> ”3. Lovforslagets indhold
> Lovforslaget indeholder følgende elementer:
>
> *Et samlet kommunalt ansvar for borgeren på det sociale område*
> Lovforslaget indebærer, at det hidtil delte myndigheds-, forsynings- og finansieringsansvar på det sociale område samles i kommunen.

Lovforslaget indebærer dermed, at den enkelte kommunalbestyrelse får et samlet ansvar for at træffe afgørelse om borgerens visitation til et tilbud, ansvar for at sikre, at der er relevante sociale tilbud til borgerne, samt ansvar for finansieringen af tilbuddene.

Kommunalbestyrelsens ansvar for at sikre, at der er sociale tilbud til borgerne betyder, at kommunen har pligt til at sørge for, at der er de nødvendige sociale tilbud til stede enten i form af kommunens egne tilbud, eller ved køb af pladser i private tilbud, regionale tilbud eller tilbud i andre kommuner."

Følgende fremgår af socialtilsynslovens § 4, stk. 1, nr. 2 og 3, om socialtilsynets godkendelse af botilbud og botilbudslignende tilbud:

"**§ 4.** Socialtilsynet godkender og fører driftsorienteret tilsyn med følgende tilbud:
[…]
2) Døgntilbud efter § 43, stk. 1, nr. 6 og 7, i barnets lov, og §§ 107-110 i lov om social service samt stofmisbrugsbehandlingstilbud efter §§ 101 og 101 a i lov om social service.
3) Tilbud i form af hjælp og støtte efter §§ 83-87, 97, 98 og 102 i lov om social service, når
a) tilbuddet leveres til beboere i boligformer efter andre bestemmelser end nævnt i nr. 2, dog ikke friplejeboliger,
b) hjælpen udgår fra servicearealer knyttet til boligerne og ydes af et fast ansat personale,
c) tilbuddet til beboerne i væsentligt omfang omfatter støtte efter § 85 i lov om social service og
d) tilbuddets målgruppe er personer, der har ophold i boligen på grund af nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer."

Følgende fremgår af de almindelige bemærkninger til forslag til lov om socialtilsyn L 205 af 10. april 2013, om socialtilsynets godkendelse af botilbudslignende tilbud:

"For at opnå tilsynsreformens formål om et generelt løft af kvaliteten af de sociale døgntilbud og et mere ensartet grundlag for udførelsen af det driftsorienterede tilsyn er det vigtigt at sikre større konsistens i forhold til, hvilke typer af tilbud der er omfattet af krav om godkendelse. Det er vigtigt, at der er en veldefineret og logisk skillelinje mellem, hvilke tilbud der er omfattet af et krav om

godkendelse, og hvilke der ikke er. Både af hensyn til ensartetheden i bedømmelsen af nogenlunde ens tilbud og af hensyn til retssikkerheden for tilbuddene.

For at sikre en klar afgrænsning foreslås det derfor, jf. lovforslagets § 4, at socialtilsynets godkendelse af tilbud som generelt egnede og efterfølgende driftsorienterede tilsyn kommer til at omfatte alle døgntilbud på det specialiserede socialområde.

Den foreslåede afgrænsning er foretaget med udgangspunkt i, at døgntilbuddene opfylder følgende kriterier:
– Tilbuddene har en driftsorganisation, der bør sikres kontrol med og udvikling af.
– Tilbuddene har flere borgere (evt. med forskellige opholdskommuner) samlet på ét sted, hvor der er behov for, at én myndighed har et overblik.
– Tilbuddenes målgrupper er ofte så svage, at der må sikres "ekstra øjne" på kvaliteten.
– Borgerne opholder sig i en stor del af deres tid i tilbuddet.
– Tilbuddets indsats foregår med udgangspunkt i en fysisk lokation."

Følgende fremgår af bemærkningerne til § 4, stk. 1, nr. 3, i forslag til lov om socialtilsyn L 205 af 10. april 2013, om socialtilsynets godkendelse af botilbudslignende tilbud:

"Som det fremgår af lovforslagets almindelige bemærkninger afsnit 2.4.2, foreslås det i stk. 1, nr. 3, at tilbud bestående af hjælp og støtte efter serviceloven, der leveres til beboere i boligtyper, der kan sidestilles med midlertidige eller længerevarende botilbud efter servicelovens §§ 107 og 108, også omfattes af socialtilsynet.

For at tilbuddet skal være omfattet af socialtilsynet, skal følgende betingelser være opfyldt:
– Hjælpen skal ydes til beboere i plejeboliger eller lignende boligformer efter andre bestemmelser end nævnt i forslagets stk. 1, nr. 2, hvor der forudsættes kommunal visitation til bodelen, og hvor kommunen har anvisningsret til boligen. Der kan således være tale om plejehjem m.v. efter servicelovens § 192, plejeboliger omfattet af lov om almene boliger m.v. eller lov om boliger for ældre og personer med handicap og tilsvarende boliger. Friplejeboliger er ikke omfattet, da kommunalbestyrelsen ikke anviser borgere til ophold friplejeboliger men til hjælp af et vist

omfang og af en vis karakter, som borgeren selv vælger at få leveret i en bestemt fri plejebolig.
– Der er tilknyttet servicearealer til boligerne og hjælpen udgår herfra og ydes af et fast ansat personale. Servicearealer defineres som arealer, der anvendes til omsorgs og servicefunktioner, der normalt ikke vil foregå i en selvstændig bolig, og som indrettes i umiddelbar tilknytning til boligerne. Det er ikke en forudsætning, at hjælpen leveres i servicearealet.
– Tilbuddet til beboerne skal generelt omfatte støtte efter servicelovens § 85 i væsentligt omfang evt. sammen med hjælp efter de andre nævnte bestemmelser, da det som udgangspunkt er den type hjælp, der gør, at tilbud det kan sidestilles med botilbud efter servicelovens §§ 107 og 108. Omfanget af hjælp efter § 85 kan desuden være med til at afgrænse de typer af tilbud, der er omfattet af socialtilsynet, fra de tilbud - typisk på ældreområdet, som ikke er omfattet af socialtilsynet, men som til gengæld er omfattet af kommunalbestyrelsens tilsyn efter servicelovens § 151.
– Tilbuddets målgruppe skal være personer, der efter kommunalbestyrelsens afgørelse har ophold i boligen på grund af nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer. Målgruppen skal således generelt være at sidestille med målgruppen for botilbud efter servicelovens §§ 107 og 108, ligesom målgruppebeskrivelsen for det konkrete tilbud skal være i overensstemmelse med dette.

Alle fire betingelser skal være opfyldt, da der først dermed er tale om et samlet tilbud, der kan sidestilles med tilbud efter servicelovens §§ 107 og 108. Betingelserne skal være opfyldt generelt og ikke kun for enkelte beboere.

Den bygningsmæssige del af disse boliger etableres og drives efter anden lovgivning, og bygningerne vil derfor ikke være omfattet af godkendelse og tilsyn fra socialtilsynet. Socialtilsynets kompetence omfatter det indholdsmæssige tilbud bestående af hjælp efter servicelovens §§ 83-87, samt hjælp efter §§ 97, 98 og 102, der ydes til beboerne som en integreret af hjælpen i botilbuddet, og som gør, at der er tale om et samlet tilbud, der kan sidestilles med botilbud efter servicelovens §§ 107 og 108.

Den hjælp, der skal omfattes af tilsynet, er således karakteriseret ved, at den ydes efter de nævnte bestemmelser i serviceloven, at den leveres af et fast personale inden for en defineret bygningsramme (hvad enten det er i beboerens egen bolig, i

fællesarealer eller i servicearealer) og til en nærmere defineret gruppe af beboere. Godkendelsen og det løbende tilsyn kan og skal derfor i lighed med andre tilbud vurderes i forhold til de temaer, som oplistes i forslagets § 6, stk. 2."

Følgende fremgår af vejledning om socialtilsyn nr. 9300 af 30. april 2015, om botilbudslignende tilbud omfattet af socialtilsynet:

"**14.** Det fremgår af lovens § 4, stk. 1, nr. 3, at tilbud bestående af hjælp og støtte efter serviceloven, der leveres til beboere i boligtyper, der kan sidestilles med midlertidige eller længerevarende botilbud efter servicelovens §§ 107 og 108, er omfattet af socialtilsynet.

15. For at tilbuddet skal være omfattet af socialtilsynet, skal følgende fire betingelser være opfyldt:

1. Hjælpen skal ydes til beboere i plejeboliger eller lignende boligformer efter andre bestemmelser end nævnt i lovens § 4, stk. 1, nr. 2, hvor der forudsættes kommunal visitation til bodelen, og hvor kommunen visiterer til boligen. Der kan således være tale om plejehjem m.v. efter servicelovens § 192, plejeboliger omfattet af lov om almene boliger m.v. eller lov om boliger for ældre og personer med handicap og tilsvarende boliger.

Friplejeboliger er ikke omfattet, da kommunalbestyrelsen ikke visiterer borgere til ophold i friplejeboliger men til hjælp af et vist omfang og af en vis karakter, som borgeren selv vælger at få leveret i en bestemt friplejebolig.

Lejeboliger, hvor beboeren har en lejekontrakt, og hvor lejeforholdet reguleres af lejeloven er heller ikke omfattet. Heller ikke hvis der er tale om, at en kommune ejer den pågældende ejendom og alene udlejer til borgere med behov for hjælp efter serviceloven.

2. Der skal være tilknyttet servicearealer til boligerne og hjælpen skal udgå herfra og ydes af et fast ansat personale. Der skal ikke være tale om servicearealer i snæver juridisk forstand, men om arealer, der anvendes til omsorgs- og servicefunktioner, der normalt ikke vil foregå i en selvstændig bolig, og som indrettes i umiddelbar tilknytning til boligerne. Det er ikke en forudsætning, at hjælpen leveres i servicearealet. Hvis hjælpen udgår fra et

serviceareal, som er tilknyttet f.eks. en anden boligafdeling vil betingelsen ikke være opfyldt.

3. Tilbuddet til beboerne skal generelt omfatte en væsentlig andel af støtte efter servicelovens § 85 i forhold til hjælpen efter de andre nævnte bestemmelser, da det som udgangspunkt er den type hjælp, der gør, at tilbuddet kan sidestilles med botilbud efter servicelovens §§ 107 og 108. Omfanget af hjælp efter § 85 kan desuden være med til at afgrænse de typer af tilbud, der er omfattet af socialtilsynet, fra de tilbud - typisk på ældreområdet, som ikke er omfattet af socialtilsynet, men som til gengæld er omfattet af kommunalbestyrelsens tilsyn efter servicelovens § 151.

4. Tilbuddets målgruppe skal være personer, der efter kommunalbestyrelsens afgørelse har ophold i boligen på grund af nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer. Målgruppen skal således generelt være at sidestille med målgruppen for botilbud efter servicelovens §§ 107 og 108, ligesom målgruppebeskrivelsen for det konkrete tilbud skal være i overensstemmelse med dette.

Alle fire betingelser skal være opfyldt, da der først dermed er tale om et samlet tilbud, der kan sidestilles med tilbud efter servicelovens §§ 107 og 108. Betingelserne skal være opfyldt generelt og ikke kun for enkelte beboere.

16. Lige som det er gældende for døgntilbud efter serviceloven som nævnt i lov om socialtilsyn § 4, stk. 1, nr. 2, jf. punkt 9, er det ikke afgørende for, om tilbuddet konkret er omfattet af lov om socialtilsyn, at der ydes hjælp til beboerne på døgnbasis, men derimod om, at beboerne har længerevarende eller midlertidigt døgnophold i tilbuddet.

17. De fire nævnte betingelser har alene betydning for, om "§ 85-tilbuddet" er omfattet af socialtilsynet. Når et tilbud er omfattet af lov o m socialtilsyn, kan kommunen kun anvende det i forhold til konkrete borgere, hvis tilbuddet er godkendt af socialtilsynet.

Hvis et tilbud ikke opfylder betingelserne for at være omfattet af socialtilsynet, f.eks. fordi hjælpen leveres i boliger, der ikke forudsætter kommunal visitation, betyder det ikke i sig selv, at kommunerne ikke må anvende tilbuddet men derimod, at tilbuddet

ikke er underlagt de regler om godkendelse og tilsyn, som fremgår af lov om socialtilsyn.

18. Den bygningsmæssige del af de samlede "§ 85 tilbud" etableres og drives efter anden lovgivning, og bygningerne/bodelen er derfor ikke omfattet af godkendelse og tilsyn fra socialtilsynet. Socialtilsynets kompetence omfatter alene det indholdsmæssige tilbud bestående af hjælp efter servicelovens §§ 83-87, samt hjælp efter §§ 97, 98 og 102, der ydes til beboerne som en integreret del af hjælpen i botilbuddet, og som gør, at der er tale om et samlet tilbud, der kan sidestilles med botilbud efter servicelovens §§ 107 og 108. Indsatser efter anden lovgivning, f.eks. sundhedslovgivningen, er ikke omfattet.

19. De faglige krav til kvaliteten af hjælpen i "§ 85 tilbud" er de samme som til den tilsvarende hjælp, der ydes til borgere i botilbud efter servicelovens §§ 107 og 108. Socialtilsynet tager i vurderingen af kvaliteten hensyn til den konkrete organisering af hjælpen, til de fysiske rammers egnethed samt til, om der er sammenhæng mellem den socialfaglige indsats og de økonomiske ramme rammer afsat hertil.

20. Leverandøren af tilbuddet efter lovens § 4, stk. 1, nr. 3, som er omfattet af socialtilsynet, kan være den samme som den, der leverer boligen f.eks. xx, men det behøver ikke være tilfældet."

Tilsynets kompetence

Vi fører tilsyn med, at kommunerne overholder den lovgivning, der særligt gælder for offentlige myndigheder. Det står i § 48, stk. 1, i kommunestyrelsesloven.

Vi kan udtale os om lovligheden af kommunale dispositioner eller undladelser. Det står i § 50 i kommunestyrelsesloven.

Venlig hilsen

Sandra Fredmark

Kopi er sendt til:

Socialtilsyn Nord, Hjørring Kommune

Vi har anvendt:

Lov om kommunernes styrelse (kommunestyrelsesloven), senest bekendtgjort ved lovbekendtgørelse nr. 13 af 5. januar 2026

Lov om social service (serviceloven), senest bekendtgjort ved lovbekendtgørelse nr. 641 af 1. juli 2026

Lov om socialtilsyn (socialtilsynsloven), senest bekendtgjort ved lovbekendtgørelse nr. 242 af 30. januar 2026